

Työsuojelun EU-tiedote 1/2024

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Työ- ja tasa-arvo-osasto 11.3.2024

Sisältö

1	Yleistä.....	4
1.1	Belgian puheenjohtajakausi	4
2	Vireillä olevat lainsäädäntö- ja muut hankkeet	6
2.1	Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva EU:n strategiakehys 2021-2027	6
2.2	Komission tiedonanto kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta mielen-terveyteen	7
2.3	Komission ehdotus päätökseksi valtuuttaa jäsenvaltiot ratifioimaan ILO:n yleissopimus väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä	8
2.4	Direktiivi lyijyn ja di-isosyanaattien raja-arvojen asettamisesta	9
3	EU-lainsäädännön kansallinen täytäntöönpano	10
3.1	Syöpädirektiivin päivitys	10
3.2	Asbestidirektiivin päivitys.....	11
3.3	Koneasetus	12
4	Työsuojeluun liittyvät EU:n toimijat.....	13
4.1	Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoo-antava komitea (ACSH)	13
4.2	Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)	14
4.3	Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC)	16
5	Euroopan työviranomaisen (ELA).....	17
5.1	Pimeään työn vastainen eurooppalainen foorumi	18

LUKIJALLE

Tähän ajankohtaistiedotteeseen on koottu Euroopan unionissa vireillä olevat työsuojeluun liittyvät lainsäädäntöasiat sekä kuvaukset työsuojelualan EU:n toimijoista. Työsuojeluun liittyvät sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla olevat kansalliset lainsäädäntö- ja muut hankkeet esitetään Työsuojelun säädösvalmistelun seuranta -tiedotteessa. Kumpaakin tiedotetta päivitetään noin kaksi kertaa vuodessa.

Leena Alanko

Suunnittelija

Sosiaali- ja terveysministeriö, Työ- ja tasa-arvo-osasto

sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi

puhelin: 02951 63567

1 Yleistä

1.1 Belgian puheenjohtajakausi

Vuoden 2024 ensimmäisen puolen vuoden ajan Euroopan Unionin neuvostoa johtaa Belgia, joka on yksi unionin perustajamaista. Puheenjohtajuuskausi on sille jo kolmas. Ajankohta on tärkeä, koska 6.-9. kesäkuuta järjestetään vaalit, joissa EU:n 27 jäsenmaan kansalaiset valitsevat Euroopan parlamenttiin 720 jäsentä. Belgian kauden ydinteemat voidaan kiteyttää kolmeen sanaan "protect, strengthen, prepare", joilla tarkoitetaan ihmisten parempaan suojeluun, talouden vahvistamiseen ja unionin tulevaisuuteen valmistautumiseen tähtääviä toimia.

Puheenjohtajakauden strategiset painopisteet ovat:

- Turvallisuus, puolustus ja maahanmuutto

Ukrainassa käytävän sodan lisäksi tärkeitä painoalueita ovat maahanmuutto, Euroopan rajojen hallinta ja jäsenmaiden vastuun jakaminen. Erityistä huomiota kiinnitetään myös taisteluun järjestäytyntä rikollisuutta ja väkivaltaisia ääriilijkeitä vastaan sekä terrorismiin. Lisäksi vahvistetaan EU:n resilienssiä kriiseihin ja uusiin hybridihaasteisiin.

- Oikeusvaltio ja demokratia

Puheenjohtajamaa puolustaa vahvasti EU:n perustuksina toimivien perusoikeuksien, oikeusvaltion ja demokraattisten arvojen kunnioittamista.

- Talous, sisämarkkinat ja kauppa

EU:n huoltovarmuudesta ja kilpailukyvystä tulee huolehtia ja vahvistaa erityisesti teollisuuspolitiikkaa, sisämarkkinoita, digitaalista ja vihreää siirtymää sekä tutkimus- ja innovaatiotoimintaa.

- Sosiaalipolitiikka, työllisyys ja terveys

EU:n tulee laatia vahva sosiaalinen asialista seuraavalle lainsäädäntökaudelle, jotta voidaan vastata isoihin haasteisiin, kuten väestön ikääntyminen sekä ympäristö- ja teknologiamuutokset. Asianmukaisiin palkkoihin, laadukkaisiin työpaikkoihin sekä vahvaan sosiaaliseen suojeluun tulee kiinnittää huomiota.

- Vihreä siirtymä

Puheenjohtajamaa pyrkii vahvistamaan EU:n kiertotaloutta sekä sopeutumis- ja valmiuskykyä ilmastonmuutoksen haavoittuvuuksien vähentämiseksi. Unionin tulee hyödyntää energiatehokkuuspotentiaaliaan kaikessa taloudessaan ja edistää uusiutuvien ja vähähiilisten energialähteiden kehitystä.

- Euroopan unionin tulevaisuus

Puheenjohtajamaan näkemyksen mukaan EU:n laajentumisen kanssa ei pidä kii- rehtiä. Hakijastatuksen saaneiden maiden on tehtävä tarvittavat uudistukset ja noudatettava Eurooppa-neuvoston Kööpenhaminan huippukokouksessa vuonna 1993 asetettuja kriteerejä, jotka maiden tulee täyttää voidakseen liittyä Euroopan unioniin.

- [Belgian puheenjohtajakauden verkkosivut](#)
- [Belgian puheenjohtajakauden ohjelma](#)
- [Belgian puheenjohtajakauden prioriteetit](#)

2 Vireillä olevat lainsäädäntö- ja muut hankkeet

2.1 Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva EU:n strategiakehys 2021-2027

Komissio julkaisi 28.6.2021 työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan EU:n strategiakehymisen 2021-2027. Koronapandemian myötä strategiakehys on erilainen aiempiin verrattuna. Covid-19 kriisin aikana työturvallisuuden ja -terveyden merkitys on entisestään korostunut. Komissio on sisällyttänyt strategiakehymisen yhdeksi avaintavoitteeksi valmiuden kohdata uusia uhkia. Muut avaintavoitteet liittyvät digitalisaatiosta, vihreästä siirtymästä ja väestörakenteen vanhenemisesta aiheutuvien työelämän muutosten hallintaan sekä työtapaturmien ja ammattitautien ennaltaehkäisyyn.

Työmarkkinaosapuolten välisellä vuoropuhelulla on tärkeä merkitys strategian toimenpanossa. Lisäksi tarvitaan tutkimustietoa, EU-rahoitusta, parempaa lainsäädännön voimaansaattamista sekä tietoisuuden lisäämistä. Toimia on toteutettava sekä EU:n tasolla että kansallisella, alakohtaisella ja yritystasolla.

Strategian välitarkastus tehdään kehyskauden puolivälissä vuonna 2024. Siinä yhteydessä uusi komissio arvioi tarvittavat lisätoimet.

Strategiakehystä on käsitelty EU-jaostoissa ja työsuojeluneuvottelukunnassa. Eduskunnalle on toimitettu syyskuussa 2021 E-kirje (E96/2021) [perusmuistioineen](#).

Lisätietoja: Liisa Hakala
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63 566

2.2 Komission tiedonanto kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta mielenterveyteen

Komissio julkaisi kesäkuussa 2023 tiedonannon, jossa se painotti mielenterveyden huomioimista kaikilla politiikanaloilla, koska mielenterveysongelmien riskitekijät ovat luonteeltaan monitahoisia. Komission mukaan tiedonanto on alku uudelle strategiselle lähestymistavalle ja ”vielä puuttuva pala Euroopan terveysunionista”. Komissio korosti kolmea pääperiaatetta, joita mielenterveyteen tulisi soveltaa: ennaltaehkäisy, hoito ja kuntoutujien uudelleenintegrointi. [Komission tiedote](#).

Mielenterveyden kokonaisvaltainen lähestymistapa perustuu seuraaviin periaatteisiin:

1. kaikkien saatavilla on riittäviä ja tehokkaita ennaltaehkäisytoimia,
2. kaikilla on pääsy laadukkaaseen ja käyttäjälle kohtuuhintaiseen mielenterveyden hoitoon,
3. kaikilla on toipumisen jälkeen mahdollisuus integroitua uudelleen yhteiskuntaan.

Tiedonannossa nostettiin konkreettisina toimina esille myös työelämän asiat: Huolehditaan mielenterveydestä työssä tuomalla asiaa esiin ja parantamalla ennaltaehkäisyä. Välineitä tähän tarjoavat esimerkiksi Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) järjestämät EU:n laajuiset tiedotuskampanjat sekä mahdollinen tuleva EU:n toimi, jolla puututtaisiin työssä ilmeneviin psykososiaalisiin riskeihin.

Euroopan Unionin neuvosto hyväksyi 30.11.2023 [päätelmät mielenterveydestä](#). Päätelmissä korostetaan, että on tärkeää käsitellä mielenterveyttä ja hyvinvointia elämän eri yhteyksissä, mikä hyödyttää sekä yksilöitä että yhteiskuntia. Jäsenmaita kehoitetaan laatimaan toimia, suunnitelmia tai strategioita noudattaen mielenterveyttä koskevaa monialaista toimintamallia.

Euroopan parlamentti hyväksyi 12.12.2023 [päätöslauselman mielenterveydestä](#).

Lisätietoja: Jaana Vastamäki
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63468

2.3 Komission ehdotus päätökseksi valtuuttaa jäsenvaltiot ratifioimaan ILO:n yleissopimus väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä

Komissio antoi 22.1.2020 ehdotuksen (COM(2020) 24 final) jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan väkivaltaa ja häirintää koskeva Kansainvälisen työjärjestön vuoden 2019 yleissopimus (nro 190). Yleissopimus hyväksyttiin ILO:n työkonferenssissa kesäkuussa 2019. Ehdotetulla päätöksellä EU:n jäsenvaltiot valtuutettaisiin ratifioimaan yleissopimus siltä osin kuin se kuuluu EU:n toimivaltaan.

Ehdotuksen käsittely oli pitkään jumissa, koska käsittelyssä nousivat esiin kysymykset EU:n toimivallan luonteesta, päätöksen tarpeellisuudesta ja päätöksen velvoittavuudesta yleissopimuksen ratifiointiin. Ehdotusta käsiteltiin kevätkaudella 2023 Coreper-tasolla, jossa tehty kompromissiehdotus ei 19.4.2023 pidetyssä kokouksessa saanut riittävää tukea taakseen. Asia tuotiin kuitenkin uudella kompromissiehdotuksella uuteen käsittelyyn Coreperiin 19.7.2023, jossa se sai riittävän tuen taakseen. Yleisnäkemys hyväksyttiin 18.9.2023. Lopullisen päätöksen neuvosto tekee Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan.

Lisätietoja: Hanna-Mari Pekuri
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63459

2.4 Direktiivi lyijyn ja di-isosyanaattien raja-arvojen asettamisesta

Komissio antoi 12.2.2023 ehdotuksen direktiivin 2004/37/EY (ns. syöpädirektiivi) ja direktiivin 98/24/EY (ns. kemikaalidirektiivi) muuttamisesta lyijyn ja sen epäorgaanisten yhdisteiden sekä di-isosyanaattien raja-arvojen osalta.

Neuvosto ja parlamentti tekivät neuvotteluissa direktiiviin joitakin täsmennyksiä koskien muun muassa aiemmin työurallaan lyijylle altistuneiden työntekijöiden ja hedelmällisessä iässä olevien naispuolisten työntekijöiden suojelua.

Direktiivi on hyväksytty neuvostossa ja parlamentissa ja se julkaistaneen EU:n virallisessa lehdessä kevään 2024 aikana.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63565

3 EU-lainsäädännön kansallinen täytäntöönpano

3.1 Syöpädirektiivin päivitys

Maaliskuussa 2022 julkaistiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi työntekijöiden suojelemisesta syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille altistumiseen työssä liittyviltä vaaroilta annetun direktiivin 2004/37/EY (jatkossa syöpädirektiivi) muuttamisesta ((EU) 2022/431). Tällä syöpädirektiivin neljännellä päivitysdirektiivillä annettiin sitovat raja-arvot nikkelille ja sen yhdisteille, bentseenille sekä akryliiniriilille. Direktiiviin tehtiin lisäksi merkittävä muutos laajentamalla sen soveltamisala kattamaan lisääntymiselle vaaralliset aineet.

Direktiivin kansallinen täytäntöönpano tapahtuisi uudella valtioneuvoston asetuksella syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (1267/2019) kumottaisiin. Myös syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annettua lakia (452/2020; ns. ASA-laki) päivitettäisiin lisääntymiselle vaarallisten tekijöiden osalta. Lisääntymiselle vaarallista lyijyä koskevat velvoitteet siirtyisivät osaksi uutta syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä annettavaa asetusta. Samalla lyijytyöstä annettu valtioneuvoston päätös (1154/1993) kumottaisiin. Uusien säädösten on tarkoitus tulla voimaan 5.4.2024 mennessä.

Lisätietoja: Katja Danner ja Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63392 (Danner) ja 02951 63565 (Saarikoski)

3.2 Asbestidirektiivin päivitys

Marraskuussa 2023 julkaistiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2668 työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät asbestialtistukseen työssä annetun direktiivin 2009/148/EY muuttamisesta. Muutosdirektiivin keskeinen tarkoitus on tiukentaa nykyistä sitovaa asbestin raja-arvoa. Lisäksi direktiivi sisältää lukuisia muita merkittäviä muutoksia koskien muun muassa modernimpiin asbestipitoisuuden mittaumenetelmiin siirtymistä, asbestikartoituksia, työntekijöiden koulutusvaatimuksia sekä asbestityötä tekevilta yrityksiltä vaadittavia asbestipurkulupia ja näistä luvista ylläpidettäviä kansallisia luetteloita.

Direktiivin kansallinen täytäntöönpano edellyttää muutoksia lakiin eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista (684/2015) sekä valtioneuvoston asetukseen asbestityön turvallisuudesta (798/2015). Sitä, miten kansallinen täytäntöönpano toteutetaan, ei ole vielä päätetty.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Jarno Virtanen
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63495 (Virtanen)

3.3 Koneasetus

Komissio antoi 22.4.2021 ehdotuksen (COM(2021) 202 final) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi koneista. Asetusehdotuksella on tarkoitus korvata nykyinen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/42/EY koneista ja direktiivin 95/16/EY muuttamisesta (ns. konedirektiivi). Ehdotukseen liittyy komission vaikutustenarviointiraportti SWD(2021) 82 final sekä tiivistelmä vaikutustenarviointiraportista SWD(2021) 83 final.

Euroopan parlamentti hyväksyi asetuksen huhtikuussa ja neuvosto toukokuussa. Uusi koneasetus julkaistiin 29.6.2023 EU:n virallisessa lehdessä (<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1230/oj>).

Asetus tuli voimaan 19.7.2023. Sitä on sovellettava 14.1.2027 alkaen, mistä eteenpäin se kumoaa vanhan konedirektiivin (2006/42/EC). Uuden asetuksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa koneita koskevat olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset EU:ssa, edistää koneiden vapaata liikkuvuutta ja taata työntekijöille ja kansalaisille korkeatasoinen turvallisuus. Vuoden 2024 kuluessa on tarkoitus käynnistää hanke, jossa selvitetään ja toteutetaan tarvittavat kansalliset täytäntöönpanotoimet.

Lisätietoja: Kari Seppänen ja Mari Leinonen
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63490 (Seppänen) ja 02951 63275 (Leinonen)

4 Työsuojeluun liittyvät EU:n toimijat

4.1 Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoo- antava komitea (ACSH)

Euroopan komission yhteydessä toimiva Työterveyden ja työturvallisuuden neuvoo-
antava komitea (*Advisory Committee on Safety and Health at Work, ACSH*) käsittelee
kolmikantaisesti työterveyteen ja työturvallisuuteen kuuluvia asioita.

Komitean tehtävänä on avustaa Euroopan komissiota työterveyteen ja työturvallisuuteen
liittyvien asioiden valmistelussa, täytäntöönpanossa sekä arvioinnissa. Suomen
hallituksen edustajajäsenen komiteassa on osastopäällikkö Raimo Antila ja varajäse-
net johtaja Liisa Hakala ja neuvotteleva virkamies Sirkku Saarikoski, kaikki sosiaali- ja
terveysministeriöstä.

Komitean alaisuudessa toimii direktiivien valmisteluun ja seurantaan sekä työsuojelun
eri osa-alueiden kehittämiseen liittyviä työryhmiä (tällä hetkellä kuusi työryhmää, työ-
ja tasa-arvo-osastolta edustus osassa työryhmiä).

Kolmikantainen ACSH koostuu kolmesta Interest Groupista IG (valtio GIG, työntekijät
WIG ja työnantajat EIG). IG:t kokoontuvat yleensä ennen ACSH:ia muodostamaan
omat näkökantansa käsiteltäviin asioihin, mutta ne voivat tarvittaessa kokoontua
myös muutoin. STM:n työ- ja tasa-arvo-osasto on edustettuna GIG:ssa.

Lisätietoja: Raimo Antila ja Sirkku Saarikoski
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63094 (Antila) ja 02951 63565 (Saarikoski)

4.2 Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (European Agency for Safety and Health at Work, EU-OSHA) on EU-komission alainen virasto Bilbaossa Espanjassa. Sen toimelksiantoja toteutetaan jäsenvaltioiden koordinaatiokeskusten (Focal Point) muodostaman verkoston avulla. Työterveyslaitos (TTL) on toiminut Suomen Focal Pointina (FOP) vuoden 2020 alusta lähtien.

Suomessa toimintaa ohjaa TTL:n johtama FOP-ohjausryhmä, jonka puheenjohtaja on kansainvälisten asioiden johtaja Kirsi Ahola ja sihteeri (ns. FOP Manager) vanhempi asiantuntija Taina Pääkkönen. STM:n edustaja on johtaja Liisa Hakala. STM hoitaa EU:ssa EU-OSHA:an liittyvät hallitusten väliset edustukset ja strategiset tehtävät.

EU-OSHA:n vuosien 2023–2025 Terveellinen työ -kampanja ”Digiajan turvallinen ja terveellinen työ” käynnistyi lokakuussa 2023. Kampanjan pääteema keväällä 2024 on ”digitaalinen alustatyö” ja syksyllä ”tehtävien automatisointi”. Käynnissä on myös osana Terveellinen työ -kampanjaa [hyvien käytäntöjen kilpailu](#), jossa kerätään työpaikkojen oivaltavia esimerkkejä digitalisaation hyödyntämisestä työterveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Suomalaisista kilpailuehdotuksista valitaan kaksi parasta, jotka lähetetään yhteiseen eurooppalaiseen kisaan.

Kampanjan aiheista ja tapahtumista saa lisätietoja [Kansallisilta Terveellinen työ -kampanjasivuilta](#) sekä [EU-OSHA:n yhteisiltä eurooppalaisilta kampanjasivuilta](#). Muista EU-OSHA:n ajankohtaisista aiheista tiedotetaan www.ttl.fi/euosh -sivustolla.

EU-OSHA on julkaissut kuvauksen taustoista ja ensimmäisiä alustavia tuloksia Worker Exposure Survey (WES) selvityksestään. Selvityksen tarkoituksena on lisätä tietoisuutta syöpäriskeistä työpaikalla ja parantaa ymmärrystä siitä, missä altistumista voi mahdollisesti tapahtua. Tilanteiden riskejä ei ole vielä todennettu. WES-raportteihin tutustuessa on hyvä muistaa, että Suomessa merkittävin ammattisyöpiä aiheuttava tekijä on edelleen asbesti, jolle altistuminen on tapahtunut yleensä kymmeniä vuosia sitten. Kotimaisten tutkimusten perusteella työpaikkojen tyypillisimpiä syöpävaarallisia altisteita tänä päivänä ovat esimerkiksi kiteinen piidioksidi eli kvartsi ja lehti-puupöly. Linkit raportteihin: [Occupational cancer risk factors in Europe – summary of the methodology of WES \(europa.eu\)](#) ja [Työperäiset syövän riskitekijät - työntekijöiden altistumista koskevan kyselytutkimuksen ensimmäiset tulokset](#).

EU-OSHA on käynnistämässä uutta ESENER-kyselyaineiston keruuta. Aineistoa on tarkoitus kerätä muun muassa Suomesta tämän vuoden syksyllä. Alustavia tuloksia on

luvassa vuoden 2025 puolella. Toistuvien (2009, 2014, 2019) kysymysten lisäksi vuoden 2024 kyselyllä selvitetään lisääntyneen digitalisaation vaikutuksia työterveyteen ja työturvallisuuteen. Aikaisempiin ESENER-kyselyiden tuloksiin (ns. visualisointialusta) ja raportteihin pääset tutustumaan [tästä](#).

Työterveyslaitos viestii sosiaalisessa mediassa Terveellinen työ -kampanjasta #TerveellinenTyö -tunnuksella.

Lisätietoja: Liisa Hakala, STM ja Taina Pääkkönen, TTL
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi, etunimi.sukunimi@ttl.fi
puhelin: 02951 63566 (Hakala) ja 046 850 5075 (Pääkkönen)

4.3 Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (SLIC)

Euroopan komission yhteydessä toimii EU:n Johtavien työsuojelutarkastajien komitea (Senior Labour Inspectors' Committee, SLIC). Suomen edustaja komiteassa on sosi-aali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osastolta. Komitea kokoontuu kaksi kertaa vuodessa kulloisessa EU-puheenjohtajamaassa varsinaiseen kokoukseen sekä teemapäivään. Lokakuussa 2023 Espanjassa järjestetyn teemapäivän aiheena oli työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan EU:n strategiakehyksen 2021–2027 puoliväliarviointi. Belgian puheenjohtajakaudella keväällä 2024 käsitellään kemiallisten tekijöiden valvontaa ja Unkarin puheenjohtajakaudella syksyllä 2024 robotiikkaan liittyviä valvonnan haasteita.

Komitealla on erilaisia työryhmiä ja verkostoja. Suomi on mukana neljässä työryhmässä ja neljässä alatyöryhmässä. Näiden työryhmien tehtävät liittyvät yleisiin valvonta-asioihin, uusiin riskeihin, biologisiin tekijöihin, liikkuvien työntekijöiden työsuojeluun, kemikaaleihin sekä koneturvallisuuteen. Suomi osallistuu myös työsuojeluvannon tiedonvaihtoverkoston SLIC-KSS, jossa viranomaiset voivat kysyä toisiltaan valvontaan liittyviä asioita.

Suomi osallistuu osana ”Roadmap for carcinogens” -toimenpidekokonaisuutta (<https://roadmaponcarcinogens.eu/>) di-isosyanaatteja koskevan REACH-rajoituksen (rajoitus 74) valvontaa käsittelevään pilottihankkeeseen. Tarkastukset suoritetaan helmikuun 2024 loppuun mennessä.

Vuonna 2024 toteutettava SLIC:n valvontakampanja käsittelee työtaturmatarkastusten toteutusta ja tapaturmien ennaltaehkäisyä maa- ja metsätaloudessa sekä rakennus- ja kuljetusalalla.

Muita komiteassa käsiteltäviä aiheita ovat mm. tarkastajanvaihto ja hyvien tarkastus- ja muiden käytäntöjen vaihto. Suomi osallistui vuonna 2023 Slovenian sekä osallistuu vuonna 2024 Luxemburgin sekä Romanian evaluointiin. Suomen työsuojeluhallinnon evaluointi tapahtuu vuonna 2026.

Lisätietoja: Arto Teronen ja Helena Kalliolinna
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
puhelin: 02951 63493 (Teronen) ja 02951 63091 (Kalliolinna)

5 Euroopan työviranomainen (ELA)

Euroopan työviranomaisen ELA (European Labour Authority) <https://ela.europa.eu/> tavoitteena on EU:n työvoiman liikkuvuutta ja sosiaaliturvan koordinoitua koskevien sääntöjen täytäntöönpano oikeudenmukaisella ja tehokkaalla tavalla. Tämä edellyttää kaikissa jäsenvaltioissa hyvää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välillä sekä resursseja yhteisiin toimiin.

ELA edistää EU-maiden yhteistyötä sekä muiden muassa koordinoi yhteisiä ja samanaikaisia tarkastuksia, tekee analyyseja ja riskinarvioiteja maiden rajat ylittävään työntekijöiden liikkuvuuteen liittyvistä asioista ja toimii sovittelijana EU-maiden välisissä riita-asioissa. ELA myös tukee jäsenvaltioita pimeän työn torjunnassa.

ELA:n hallintoneuvosto vastaa työviranomaisen strategisesta ohjauksesta ja valvoo sen toimintaa. Nimetyt kansalliset asiantuntijat samoin kuin ELA:n asiantuntijat toimivat yhteistyötahoina ja viestinviejinä jäsenmaiden ja ELA:n välillä.

ELA:n toimintaa tukee jäsenmaissa toteutettava työohjelma Single Programming Document 2023-2025. Keskeiset työelämän ilmiöt, kuten Ukrainan pakolaiset työmarkkinoilla, lähetettyjen työntekijöiden asema, kansainväliset tiekuljetukset, rakentaminen (#EU4FairConstruction) sekä pimeän työn torjunta kokonaisuudessaan ovat olleet ELA:n toiminnan keskiössä. Toimintatapoina ovat mm. EU:n yhteiset kampanjat ja toimintaviikot sekä tietojenvaihto, tiedottaminen ja valvonta eri muodoissaan niin EU-kuin kansallisella tasolla. Yhteistyön, valvontatoiminnan ja pimeän työn vastaisen toiminnan puitteissa on virkamiesvaihtoja ja oppimisvierailuja sekä kootaan EU-maiden hyviä käytäntöjä.

Lisätietoja:

National Liaison Officer Finland: Riikka-Maria Turkia, EU/ELA

Kokonaiskoordinaatio/hallintoneuvosto: Henna Huhtamäki, STM (Kimmo Ruth, TEM)

Tiedonvälitys: Päivi Kantanen, TEM, (Henna Huhtamäki, STM, Eva Mäntymäki, AVI)

[EURES](#) (Eurooppalainen työnvälitysverkosto): Laura Perheentupa, TEM

Sosiaaliturva- ja vakuutusasiat: Henna Huhtamäki, STM

Lähetetyt työntekijät: Anu Ikonen, AVI

Pimeän työn torjunta: Päivi Kantanen, TEM

ELA:n työsuojelusedonnot ja työsuojeluhallinnon toimet pimeän työn torjunnassa: Kirsi Kyrkkö, STM

Jäsenmaiden välinen sovittelu, WG Mediation: Henna Huhtamäki, STM

Tarkastustoiminta, WG on Inspection: Riikka Mandelin-Hakala, AVI, (Merja Laakkonen, AVI)

Tarkastustoiminta, pimeän työn torjunta: Mikko Murto, AVI, (Virve Leskinen, AVI)
NordicBaltic-yhteistyö: Riku Rajamäki, STM

Yhteystiedot:

ELA: etunimi.sukunimi@ext.ec.europa.eu

Ministeriöt: etunimi.sukunimi@gov.fi

AVI:t: etunimi.sukunimi@avi.fi

5.1 Pimeän työn vastainen eurooppalainen foorumi

ELAan perustettiin vuonna 2021 pysyvä pimeän työn torjuntaa käsittelevä eurooppalainen foorumi ([European Platform tackling undeclared work](#)). EU:n tasolla pimeällä työllä tarkoitetaan "kaikkea palkallista toimintaa, joka on luonteeltaan laillista, mutta jota ei ole ilmoitettu viranomaisille, kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden sääntelyjärjestelmien erot". Pimeää työtä on kaikenlaisilla talouden aloilla sekä kansallisesti että rajojen yli.

Päävastuu pimeän työn torjumisesta on kansallisilla viranomaisilla, jotka kaikki ovat velvoitettuja torjuntatyöhön. ELA edellyttää myös työmarkkinajärjestöt osallistumaan pimeän työn torjuntaan. Pimeän työn torjunnan kansallinen verkosto koordinoi Suomessa velvoitteiden hoitamista.

Moniviranomaisyhteistyö on keskeinen osa pimeän työn torjuntaa. Työsuojeluviranomaiset käsittelevät työoloihin ja/tai työterveys- ja turvallisuusnormeihin liittyvää väärinkäyttöä ja valvovat työsuhdetta koskevan lainsäädännön noudattamista. Sosiaalivakuutusmaksupetoksia torjuvat sosiaaliturvatarkastukset ja veronkiertoa torjuvat veroviranomaiset. Myös esimerkiksi tulli- ja maahanmuuttoviranomaiset sekä poliisi ovat toiminnassa mukana. Yhteistyö järjestöjen kanssa on Suomessa luontevaa.

Suomessa pimeän työn torjunta on osa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa.

Lisätietoja: Ks. kohta 5 (ELA)